

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Tordenskiolds gate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Til kommunene i Oslo og Akershus

Deres ref.: «REF»
Deres dato: «REFDATO»
Vår ref.: 2017/8007-4 FM-M
Saksbehandler: Ingeborg Austreng
Direktetelefon: 22 00 36 45

Dato: 01.03.2017

Fylkesmannens forventninger til kommunal planlegging

Fylkesmannen vil i 2017 legge vekt på å gi innspill til kommuneplaner. I arbeidet knyttet til kommuneplanens samfunnsdel vil Fylkesmannen særlig rette fokus mot barn- og unge og boligosiale hensyn. Våre innspill til arealplanleggingen vil vektlegge oppfølgingen av nylig vedtatte regionale planer for areal- og transport og masseforvaltning. Vi vil ha fokus på fortetting med kvalitet, grønn grense og klimahensyn.

Med det årlige forventningsbrevet til kommunene ønsker Fylkesmannen å presisere hva som ut fra regjeringens politikk og nasjonale føringer for kommunal planlegging er viktige prioriteringer i Oslo og Akershus i 2017. Nytt i årets forventningsbrev er at det omfatter kommunal planlegging i et bredt perspektiv, både samfunnsplanlegging og arealplanlegging.

Hensikten med dette brevet er å:

- klargjøre og videreformidle prioriterte nasjonale føringer
- presisere kommunens ansvar som planmyndighet
- tydeliggjøre Fylkesmannens rolle i planprosessene
- presentere en oversikt over dokumenter med overordnede føringer innenfor Fylkesmannens fagområder (liste i vedlegg)

Når kommunene utarbeider og vedtar planer i tråd med nasjonale og regionale mål og ivaretar formelle krav og hensyn, kan vi benytte en forenklet praksis ved uttalelser til kommunale planer og dispensasjonssaker. Dette gir oss mulighet til å prioritere formidling av og dialog om nasjonale forventninger og viktige politikkområder, i tillegg til saker der det er konflikt med vesentlige regionale eller nasjonale interesser.

En effektiv planbehandling forutsetter at kommunen ved planoppstart videreformidler føringer i dette brevet til konsulenter og leverandører. Tidlig kjennskap til føringene gir økt forutsigbarhet og effektivitet, og dessuten tid til å vurdere gode, alternative løsninger i tråd med føringene.

Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å benytte digitale verktøy i sin saksbehandling.

Nasjonale og statlige føringer for 2017

Med grunnlag i de nasjonale føringene og regjeringens årlige styringsdialog med Fylkesmannen følger her en tematisk oversikt over viktige prioriteringer og premisser for den kommunale planleggingen etter plan- og bygningsloven. I vedlegget som følger dette brevet er en oversikt over gjeldende styringsdokumenter og lovkrav innenfor de fagområdene vi forvalter. I tillegg viser vi til [dispensasjonsveilederen](#) utarbeidet av Fylkesmannen og Akershus fylkeskommune.

Klimautslipp og areal- og transportplanlegging

Paris-avtalen om globale kutt i klimautslipp trådte i kraft 4. november 2016. Dette er den første klimaavtalen som er rettslig bindende og reelt forpliktende for alle land. Norge har forpliktet seg til å kutte klimagassutslippene med 40 prosent i forhold til våre utslipp i 1999.

Transport er den klart største kilden til klimagassutslipp i Oslo og Akershus. Planleggingen skal minimere transportbehovet og legge til rette for at veksten i persontrafikk tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange. Statlig arealpolitikk er fastlagt i *Statlig planretningslinje for bolig-, areal- og transportplanlegging*. For vår region er dette konkretisert i *Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus*.

Den regionale planen skal legges til grunn for fylkeskommunens, kommunenes og statens planlegging og virksomhet i regionen. En stor del av kommunene i vår region er i gang med rullering av kommuneplanen. Fylkesmannen vil vektlegge planen ved oppfølging av kommuneplanene. Kommunene skal i sin rullering av kommuneplanens arealdel vurdere å ta ut områder som er i strid med regional plan. Inntil dette er gjort vil vi vurdere nye reguleringsplanforslag for områder som er i strid med regional plan for areal og transport strengt, selv om områdene ligger inne i gjeldende kommuneplan.

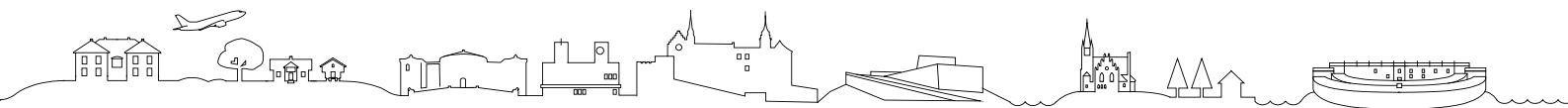
Fortetting og langsiktig grønn grense

I nevnte handlingsprogram er det blant annet listet opp noen sentrale oppgaver knyttet til revisjon av kommuneplanens arealdel. Én av oppgavene er å definere en langsiktig grønn grense rundt de prioriterte vekstområdene. For å kunne gjøre dette er kommunen avhengig av:

- en realistisk befolkningsprognose
- god oversikt over verdier som dyrket mark, naturmangfold, friluftsliv og kulturminner
- en vurdering av fortettings- og transformasjonspotensialet innenfor eksisterende byggesone
- en vurdering av hvordan kommunen kan oppfylle sin vekstfordeling (90/10 for kommuner med regionale byer, 80/20 for kommuner med prioriterte tettsteder)

For prioriterte steder der analyser viser tilstrekkelige vekstmuligheter i eksisterende tettsted eller der det ikke er gjort tilstrekkelige analyser, bør langsiktig grønn grense settes i eksisterende byggesone. Kommunen kan også velge en utviklingsretning og peke ut områder som er særlig viktig å bevare i et langsiktig perspektiv. Konsekvenser for miljø og samfunn må framgå av vurderingene.

For å gi kommunene konkrete verktøy i arbeidet med å sikre kvaliteten i urbane bomiljøer har vi i samarbeid med Akershus fylkeskommune fått laget en [eksempelsamling](#) som presenterer 13 prosjekter fra ulike byer og steder i Norge. Vi tror disse eksemplene har overføringsverdi til kommunene i Oslo og Akershus.

Tilpasninger til endret klima

Det er et nasjonalt mål at samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringer (St.meld. 33 - Klimatilpasning, 2013). Vi kan vente oss økende og mer intens nedbør samtidig som befolkningsvekst og fortetting i byer og tettsteder gir raskere avrenning. Skadeomfanget på bygninger, infrastruktur og ytre miljø kan bli svært stort. Klimatilpasning må innarbeides i kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser. Kommunene må fremover satse betydelig på forebyggende tiltak gjennom samarbeid på tvers av sektorer og etater, helhetlig planlegging og krav i planbestemmelser. Norsk klimaservicesenter har utarbeidet klimaprofil for Oslo og Akershus som må ligge til grunn for dette arbeidet. Vi forventer at overvannshåndtering skal være en naturlig del av tidlig planlegging. Vi utarbeidet sammen med kommunene i fjor et kartgrunnlag som modellerer flomveier/dreneringslinjer og aktsomhetskart for elveflom. Kommunene får disse kartfilene på forespørsel.

Samfunnssikkerhet

Fylkesmannen peker på viktigheten av at kommunene arbeider med samfunnssikkerhet og beredskap. Kommunene skal oppdatere beredskapsplaner og sørge for at helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse oppdateres i takt med kommuneplanen. Samarbeid lokalt mellom kommune, frivillige organisasjoner og relevante statlige aktører kan bidra til å styrke robustheten og øke krisehåndteringsevnen i kommunene.

Vi minner også om kravet til risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), herunder krav om grunnundersøkelser, som følger av plan- og bygningsloven med forskrifter. Vi registrerer at det er et stort antall reguleringsplaner som legges ut til offentlig ettersyn med mangelfulle ROS-analyser. Økende utfordringer som følge av klimaendringer og krevende grunnforhold i deler av regionen må følges opp i kommunenes planlegging. Vi er bekymret for den manglende implementeringen av undersøkelser, blant annet når det gjelder områdestabilitet.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) jobber med en ny veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging» og en veileder om storulykkebedrifter. Dere vil få tilbud om opplæring i disse i løpet av året.

Jordvern, kulturlandskap og landbrukets samfunnsbidrag

Nasjonalt jordvernmål er skjerpet med 30 prosent gjennom Stortingets vedtak av Nasjonal jordvernstrategi i desember 2015, og det er vedtatt et mål om at matproduksjonen i Norge skal øke med 20 prosent fra 2010 til 2030. Kommunen som planmyndighet har et ansvar for å bidra til at målene nås, og må derfor ha et bevisst forhold til hvilke grep og langsiktige strategier som må legges til grunn for den kommunale politikken for å oppnå dette.

Kommunene må gjøre utbyggere og andre berørte kjent med nasjonale føringer og betydningen av et sterkt jordvern og en bærekraftig matproduksjon allerede ved planoppstart. Dere bør stille krav til bruk av landbruksfaglig kompetanse. Ved oppstart av planer mangler ofte nasjonale jordvern- og matproduksjonshensyn i oversikten over aktuelle føringer. Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord skal unngås, og dette må vektlegges i kommuneplanene, ved fastsetting av langsiktige grenser og ved utvikling av prioriterte tettsteder og i andre arealplaner. Kommunen må forøvrig vurdere hvordan hensynet til jordvern og matproduksjon best skal sikres i kommunens planlegging. Vi vil fortsette å tilby seminarer og veiledning om landbruk og jordvern for kommunens administrasjon og politikere som en oppfølging av den nasjonale jordvernstrategien.

Med få unntak har kommunene i vårt område jord og klima som gir gode forutsetninger for matkorndyrking, og Akershus har en femtedel av landets kornareal. Dyrka og dyrkbar jord i våre områder har derfor stor betydning for nasjonal matforsyning og matberedskap i dag og i et langsiktig perspektiv. Dette tilsier at de nasjonale målene må tillegges stor vekt. Som plan- og landbruksmyndighet har kommunen ansvar for at jordvern og matproduksjon blir tatt hensyn til i alle aktuelle plansaker.

Oppfølging av jordvernhensynet forutsetter at kommunene har gode rapporteringsrutiner i KOSTRA. I 2017 har vi fått i oppdrag å undersøke vedtatte reguleringsplaner for 2016 for å kontrollere kommunens tall for omdisponering av dyrka og dyrkbar jord.

Kommunene oppfordres til å innarbeide strategier for landbruk, kulturlandskap, klima- og energi og landbruksbasert næringsutvikling i planstrategien og i overordna planer.

Naturmangfold og betydningen av sammenhengende blå/grønn struktur

Oslo og Akershus har på grunn av klimatiske og geologiske faktorer ett av landets rikeste naturmangfold. Arealendringer i form av fysiske inngrep er den klart største trusselen mot mangfoldet. BioFokus-rapport 2016-12 *Truede arter i Oslo og Akershus* beskriver 203 truede arter som er å anse som ansvarsarter for Oslo og Akershus. For å unngå en negativ utvikling for truede arter og naturtyper, må kommunene aktivt benytte Naturbase og Artskart og ta hensyn til registrerte naturverdier i arealplanleggingen. Åpen kalkmark og kalklindeskog er eksempler på truede naturtyper som er levested for mange av ansvarsartene. Raviner er en også en sjelden naturtype som er truet av store infrastrukturprosjekter og massefyllinger, og som vi i vår region har et særlig ansvar for å ivareta.

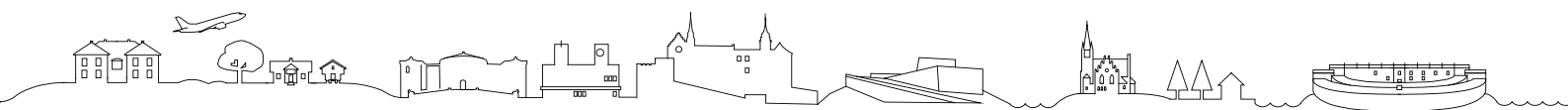
Fylkesmannens rapport nr. 5/2014 *Kartleggingsstatus for viktige naturtyper i Oslo og Akershus* gir oversikt over hvor godt naturmangfoldet er kartlagt i den enkelte kommune og råd om videre kartlegging. Inntil Natur i Norge (NiN) er på plass vil naturtypekartlegging som gjennomføres i plansammenheng etter KU-forskriften skje i henhold til DN håndbok 13.

Arter er avhengige av sammenhengende eller nærliggende leveområder for å kunne forflytte seg, utveksle genmateriale og overleve i et langsiktig perspektiv. Blå/grønn infrastruktur er ikke bare nødvendig for naturmangfoldet, det er også viktig for manges hverdag som flomdemper og i friluftsliv. Vi vil be kommunene være spesielt oppmerksom på dette i sin planlegging og sikre sammenhengende strukturer av grønne naturområder og åpne vannveier.

Vannforvaltningsplanen for Glommaregionen for perioden 2015- 2021 skal legges til grunn for kommunenes planlegging. Gjennomføring av planens tiltak vil bidra til å nå de høye vannkvalitetsmålene om god økologisk og kjemisk tilstand i 2021.

Masseforvaltning

Stort utbyggingspress og mange store infrastrukturprosjekter fører til mye masseforflytning i vår region. Akershus fylkeskommune vedtok en regional plan for masseforvaltning i oktober 2016. Et av målene i den regionale planen er å øke andelen masser som gjenbrukes. For å nå dette målet oppfordrer vi kommunene til å stille krav om at massehåndtering, inkludert endelig disponering, blir gjort til en del av planarbeidet i en tidlig fase av infrastruktur- og byggeprosjekter. I tillegg må det settes av en del områder for mellomlagring av masser, samt områder for endelig mottak av masser som ikke egner seg for gjenbruk. Vi oppfordrer også kommunene til å ta i bruk begrepene som er definert i planen.

I reguleringsplaner som omhandler masseforflytning og mottak er områdestabilitet, jordvern, matproduksjon, kulturlandskap, naturmangfold, klimautslipp og forurensningsfare tema som må vurderes grundig. Faren for erosjon og avrenning er stor ved oppfylling av masser. Massedisponering på dyrket mark vil være i strid med det nasjonale jordvernmålet og målet om at matproduksjonen i Norge skal økes med 20 prosent. Erfaringer viser at potensialet for matproduksjon kan bli redusert i lang tid etter at arealer er tilbakeført til landbruk. Dyrka jord bør derfor ikke brukes som arealer for massemtak.

Flytting av masser er en viktig årsak til utilsiktet spredning av fremmede organismer. I januar 2016 trådte forskrift om fremmede organismer i kraft (naturmangfoldloven kapittel IV). Fremmede organismers påvirkning på truede arter er økende, og vi ber kommunene være spesielt oppmerksomme på dette.

Boligsosiale hensyn

Fylkesmannen ber om at kommunene i 2017 tar opp boligsosiale hensyn i areal- og samfunnsplanleggingen. Vi vil legge vekt på at kommunene gjennom tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging også bidrar til å framskaffe egnede boliger til vanskeligstilte grupper. Kommunen bør integrere strategien *Bolig for velferd* og veiviseren.no i relevante kommunale planer og rutiner. Vi oppfordrer til samhandling på tvers av sektorer. Samhandling på områder som helhetlig planarbeid, boligutvikling og boligsosialt arbeid kan gi et bedre boligtilbud for vanskeligstilte og redusere fremtidige utfordringer. Vi ber kommunene være seg særlig bevisst det ansvaret de har for bosetting av flyktninger.

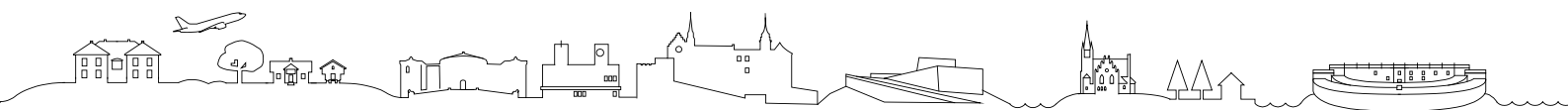
Folkehelse i planarbeidet

Fylkesmannen vil legge vekt på at kommunene ivaretar folkehelseperspektivet både i samfunns- og arealdelen av kommuneplanen og at mål, strategier og tiltak har grunnlag i de utfordringer kommunen står overfor. Vi forventer videre at kommunene legger det fireårige oversiktsdokumentet og det løpende oversiktsarbeidet til grunn for drøfting av konsekvenser, årsaksforhold og prioriteringer, jf. plan- og bygningsloven § 10-1 og folkehelseloven §§ 5 og 6.

Som en del av planarbeidet bør også morgendagens helse- og omsorgsutfordringer på ulike nivå i tiltakskjeden komme frem. Kommunene bør arbeide for å nå mål om økt kapasitet, kvalitet og tilgjengelighet. Tjenestene bør konkretiseres i handlingsprogrammet og i lokale helse- og omsorgsplaner som del av det helhetlige kommuneplanarbeidet. Dette kan gjelde Regjeringens satsninger som implementering av nye retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten og forskrift for akuttmedisin, samt omsorgsplan 2020, opptrappingsplanen for habilitering- og rehabilitering 2017-2019, kompetanseløftet 2020, rus og psykisk helse, jf. opptrappingsplanen for rusfeltet 2016-2020. Likeledes bør bruken av tilskuddsmidlene som kommunene blir tildelt, forankres i planarbeidet.

Barns rettigheter på alle plan i en kommune

Barnekonvensjonen gjelder alle barn og deres rettigheter. Konvensjonen ble norsk lov i 2003 og har forrang foran andre norske lover. I 2014 ble sentrale menneskerettigheter for barn også lagt inn i den nye bestemmelsen i Grunnlovens § 104. Fylkesmannen har ønsket å gjøre barnekonvensjonen mer kjent i Oslo og Akershus og startet derfor i 2015 et to års prosjekt for bydeler og kommuner. Prosjektet het «Barnekonvensjonen i praksis – samarbeid og medvirkning til barn og unges beste». Kommunene må ivareta barnerettighetene etter barnekonvensjonen på lik linje som statlige instanser må anvende den i sin praksis. Vi ber bydelene og kommunene om å rette spesiell oppmerksomhet mot barns rettigheter etter FNs barnekonvensjon og Grunnloven § 104.

Barn og unges interesser blir regelmessig sterkt berørt av kommunale planer, og det er essensielt at de blir hørt. Kommunene bør organisere planprosessen slik at barn og unge involveres og får fremmet sine synspunkter. Barn og unge er sjelden rettighetshavere i formell forstand og mangler gjerne ressurser til å uttale seg på egenhånd. Mange kommuner har gode systemer for involvering via skoler, barne- og ungdomsråd, ungdommens kommunestyre og organisasjoner. De kommuner som ikke har dette, oppfordres til å lære av kommuner som sikrer barn og unges medvirkningsrett.

Dersom det oppstår konflikt om et areal, skal barns interesser gå foran andre interesser, jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008). Dette betyr ikke at hensynet til barnets beste vil være det mest tungtveiende i alle vurderinger, men kommunen bør vise tydelig at vurderingen er gjort dersom en utbygging planlegges på en måte som kan virke negativt inn på barn og unges interesser. Vurderingen bør for eksempel gjøres dersom det planlegges boliger langt unna skoler eller i områder med ufremkommelige veier, slik at barna som flytter inn vil få lange og utrygge skoleveier. Ved foretting er det viktig at kommunen er svært bevisst på at nødvendige uterom og grøntarealer må bestå for at barn skal kunne utfolde seg i trygg lek i sitt nærområde.

0-24 samarbeidet

Alle som møter barn og unge – via helsestasjonen, barnehagen, barnevernet, skolen og NAV – må samarbeide og få tjenestene til å fungere godt. Fra 2015-2020 vil departement, direktorat og fylkesmannsembeter gjennom prosjektet 0-24 arbeide for at fylkeskommuner og kommuner skal styrke dette tverrfaglige samarbeidet. Målet er at flere skal fullføre videregående opplæring som grunnlag for varig tilknytning til arbeidslivet.

Kommunene skal bidra til et helhetlig samordnet tjenestetilbud til barn og unge innen fagområdene barnehage, grunnopplæring, barnevern, helse, sosiale tjenester og arbeidsliv. Målet er å tilby tjenester som trekker i samme retning, og hvor ulike kompetanser på tvers av tjenester kompletterer hverandre og skaper synergi. Dette vil kreve at kommunene har systemer og rutiner for å kunne handle raskt, riktig, samordnet og helhetlig. Det er behov for kunnskap og holdninger for å se og høre, gripe inn tidlig, finne gode løsninger sammen og for å følge opp over tid.

Fylkesmannen skal være pådriver for at kommunene utvikler et helhetlig og samordnet tilbud til barn og unge. Opplærings situasjonen og skoler resultatene til barn og unge i barnevernet skal ha et spesielt fokus.

Kommunereform

Fylkesmennene skal også fremover legge til rette for at kommuner vurderer å slå seg sammen med andre kommuner, og fylkesmennene vil ha en sentral rolle ved eventuelle utredninger. Vi ser frem til et godt samarbeid med kommunene om ny kommunestruktur i vår region. Vi forventer at kommunene følger opp de vedtak Stortinget fatter og vi vil kalle de berørte kommuner inn til fellesmøte så snart vedtak foreligger.

Fylkesmannens tilsynsarbeid

Fylkesmannen har laget en plan for samordning av tilsyn med andre tilsynsmyndigheter etter kommuneloven § 60e (Fylkesmannens samordningsplikt). Planen gir oversikt over hva de sentrale tilsynsmyndigheter, inkludert oss, har planlagt av tilsynsaktivitet med kommuner i Akershus og bydeler i Oslo i 2017. Planen må primært ses på som en oversikt over samlet omfang av tilsyn og ikke som en nøyaktig plan for når tilsyn skal finne sted.

Vi har invitert Arbeidstilsynet, Mattilsynet, Datatilsynet, Kartverket og Statsarkivet til et samarbeid om tilsynskoordinering. Vi tar også hensyn til egenkontrollen i kommunene ved å være i kontakt med kontrollutvalgssekretariatene.

Vi håper at samordningen skal bidra til at statens tilsyn med kommunene samlet sett blir mer oversiktlige, enhetlige og forutsigbare. Vi skal unngå dobbelttilsyn og at tilsyn i én sektor gir utilsiktede konsekvenser for andre sektorer.

Planen skal legges ut på vår nettside i løpet av mars måned.

Kommunens ansvar som planmyndighet

Kommunen er planmyndighet og har ansvar for å vedta samfunns- og arealplaner i henhold til plan- og bygningsloven. Det er en forutsetning at planene kommunen vedtar er innenfor rammene av gjeldende statlig politikk.

Kommunen har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet. Feil i saksbehandlingen av arealplaner, manglende konsekvensutredning og feil utforming av plankart og bestemmelser kan føre til at planvedtak blir ugyldig. Dette kan skape problemer ved gjennomføring av planene og i sin ytterste konsekvens føre til erstatningsansvar.

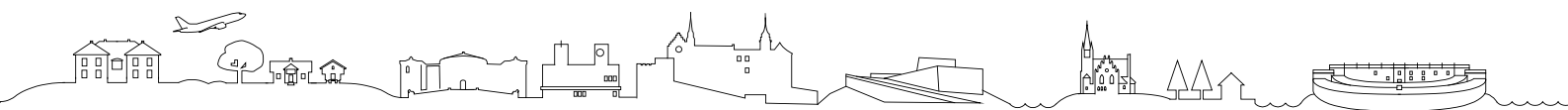
I henhold til både plan- og bygningsloven og folkehelseloven er det kommunens ansvar å sørge for å ha tilgang til nødvendig faglig kompetanse, og dermed sikre at planleggingen utføres med god kvalitet. En stor andel av reguleringsplanene blir fremmet som private planforslag. Det er derfor viktig at kommunen sørger for at de som tar initiativet til og skal utarbeide private planforslag er kjent med de overordnede føringene og lovpålagte formelle krav, for eksempel gjennom et oppstartsmøte.

Plan- og bygningslovens krav til planprogram, planbeskrivelse, risiko- og sårbarhetsanalyser og konsekvensutredninger skal sikre god kvalitet i de kommunale planene. Kommunen må innhente nødvendig kunnskap og avveie ulike hensyn før den fatter bindende planvedtak. Kommunene har en viktig rolle i å sikre kvaliteten på faktagrunnlaget og vurderingene i planforslag som legges ut til offentlig ettersyn. Dette gjelder også planforslag som fremmes av private.

I plan- og bygningsloven er adgangen til å gi dispensasjon fra planer begrenset. Vi forventer at kommunene fører en praksis i tråd med dette. Vår dispensasjonsveileder skal brukes i saksbehandling av dispensasjoner etter plan- og bygningsloven. I LNF-områder der jordloven fortsatt gjelder, kreves også vedtak om fradeling og-/eller omdisponering etter jordloven §§ 9 og 12. Søknader om dispensasjon etter plan- og bygningsloven skal sendes oss til uttalelse. Vi anbefaler kommunene å behandle sakene etter det strengeste lovverket først og veilede søkere om muligheter for dette slik at unødig tidsbruk og gebyrer kan spares.

Fylkesmannens rolle

Fylkesmannen skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer følges opp i kommunale planer. Vi legger til rette for faglig veiledning for kommunenes administrasjon, både i form av fagseminarer og i direkte kontakt med enkeltkommuner. Ved planbehandling er vårt hovedfokus å ivareta nasjonale og vesentlige regionale interesser på de viktige

politikkområdene. Reguleringsplaner som er i samsvar med kommuneplan, og som ikke utfordrer lovkrav eller nasjonale eller vesentlige regionale interesser, besvares med enkle standardbrev.

Innsigelse til kommunale planer bruker vi når det er nødvendig for å sikre at kommunene ikke vedtar planer i strid med nasjonale eller vesentlige regionale interesser, og når saken ikke er avklart i tidlig dialog. Klima- og miljødepartementet har utarbeidet et rundskriv T-2/16 *Nasjonale og vesentlige regionale innsigelser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*. Dette rundskrivet klargjør hvilke hensyn som gir grunnlag for innsigelse og hvilke samfunnsmessige vurderinger som skal legges til grunn for å avgjøre om det bør fremmes innsigelse. I tillegg publiserte Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) *Retningslinjer for Fylkesmannens bruk av innsigelser* i april 2016. Sammen med de generelle føringene for innsigelse danner disse dokumentene grunnlaget for vår innsigelsespraksis.

For å kunne tilpasse nasjonale føringer til Oslo og Akershus og veilede kommunene, vil vi bidra aktivt i regionale planprosesser i samarbeid med fylkeskommunen. Kommunene er ansvarlig planmyndighet. Det er ikke Fylkesmannens oppgave å kontrollere lovligheten av kommunale planer. Ved offentlig ettersyn av planforslag vil vi bare påpeke juridiske feil og mangler dersom det har betydning for vår ivaretagelse av nasjonale eller vesentlige regionale interesser.

Vi har forståelse for at kommunene kan ha behov for å avklare juridiske problemstillinger i kommuneplanens arealdel og i reguleringsplaner. Vi anbefaler at kommunene sørger for å avklare juridiske spørsmål i god tid før offentlig ettersyn. En framgangsmåte er å bruke Kommunal- og moderniseringsdepartementets internettjeneste på <http://www.planlegging.no>. Her finnes det spørsmål og svar til ny plan- og bygningslov, og kommentarer til lovens bestemmelser. Veiviseren i kommunal planlegging på nettstedet <http://www.miljokommune.no> gir svar på spørsmål om utarbeidelse av planer og konsekvensutredninger.

Vi ser fram til et fortsatt godt og konstruktivt samarbeid!

Med hilsen

Valgerd Svarstad Haugland
fylkesmann

